

Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX, Suomen Pankki, Tilastokeskus, Tullihallitus, Valtiovarainministeriö ja eQ Varainhoito Oy

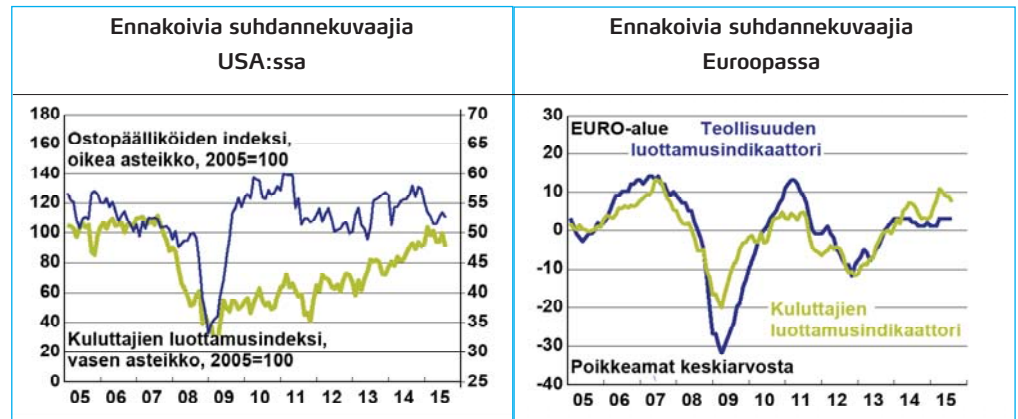
● Alkuvuoden kompuointien jälkeen USA:n ja Kiinankin talous on palannut kasvu-uralle. Maailman kasvu jatkuu kuitenkin heikompana lähinnä kehittyvien maiden kasvukipuilujen vuoksi.

● Valtionobligaatioiden kysyntä näyttää myös palautuneen, hinnat ovat kesän aikana nousseet ja pitkät korot vastaavasti laskeneet. Liikehdintä ei ole suoranaisesti lähtöisin Euroopasta, vaan liittyvät mittavaan rahan tarjontaan. Pörssikurssien nousu on yleisesti hiukan laantunut, mutta on jatkunut Japanissa.

● Kreikka on saamassa 86 mrd euron 3-vuotisen lisälainapaketin. Se edellyttää monia rakenteellisia uudistuksia mm. veroihin, työmarkkinoihin ja eläkeisiin. Valtion omaisuutta edellytetään myytävän 50 mrd euron arvosta.

● Kansainväliset suhdannekyselyt ovat kesän aikana hiipuneet hiukan. Ne ennakoivat kuitenkin kasvun jatkumista.

● Kotimaan talouskehitys on jälleen jäänyt jälkeen ennusteista ja kuluva vuodesta tulee jo 4. taantumavuosi. Euroopan elpyminen ei ole toistaiseksi kohentanut Suomen suhdanteita.

Kansainvälinen kauppa palautui vuoden alusta, mutta kevään vientilukemat jäivät edelleen vaisuiksi. USA:n kasvu on kotimarkkinavetoista. Siihen on hiljalleen pyritty myös Kiinassa, vaikka ulkoista kysyntääkin yritetään vauhdittaa.

USA:n vuoden 2015 kasvua alennettiin OECD:n kesäkuun ennusteessa reippaasti 3,1 prosentista 2 prosenttiin. Muilla ennustelaitoksilla prosenttien alennukset jäivät pienemmiksi. Kasvu kiihtyi toisella neljänneksellä heikon vuoden alun jälkeen, mutta vauhti on silti vuoden mittaan hiipunut. Ensi vuodelle ennustetaan kuitenkin taas noin 3 prosentin kasvua.

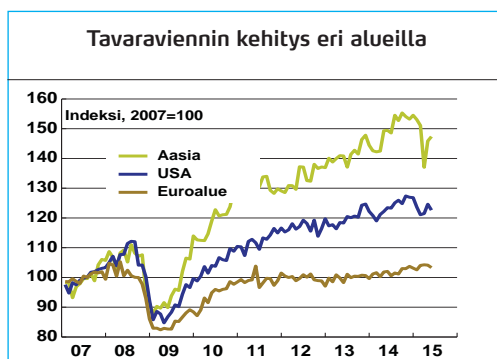
Euroalue on nousussa, mutta bkt-ennusteet ovat vaatimattomia. Ensi vuodelle OECD ennustaa 2,1 % ja IMF 1,7 %. EU:n suhdannekyselyt ovat parantuneet lähinnä vähittäiskaupassa ja hiukan pal-

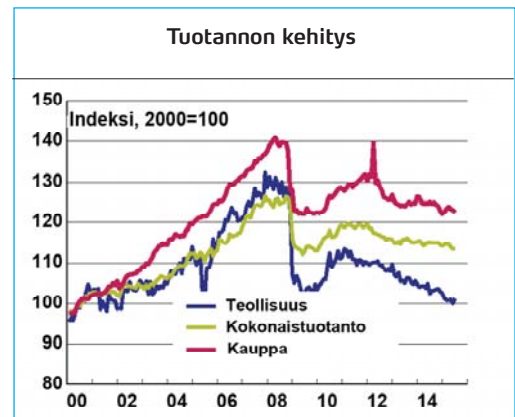
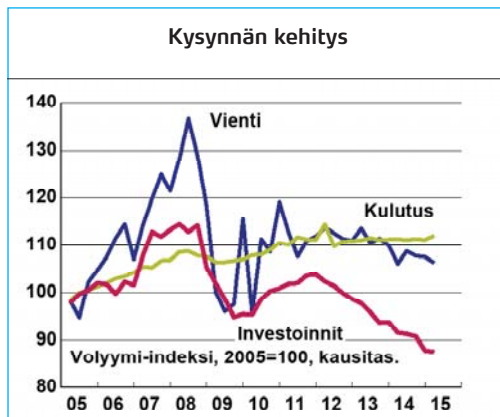
veluissa. Kuluttajien odotukset laantuvat hiukan kesän aikana. Rakentamisessa ja teollisuudessa luottamus on pysynyt vaisuna jo pidemmän aikaa.

Kiinassa vuosi alkoi heikosti. Kasvu on sen jälkeen vauhdittunut, mutta epävarmuutta on ilmassa edelleen. Teollisuustuotannon, vähittäiskaupan ja viennin kasvu hiipui edelleen kesällä ja pörssi-kurssit ovat heiluneet. Ennusteissa kasvu jatkuu lähivuosina noin 7 prosentissa.

Juanin arvo vaihtelee, tehdyissä devalvaatioissa arvoa on alennettu vasta joi-takin prosentteja USA:n dollariin nähden. Valuutan arvoa laskettaneen edelleen. Keskuspankki päättää itse päivittäisen arvon, jonka ympärillä valuutta voi liikkua + - 2 %. Kiina pyrkii ottamaan viitearvossa huomioon myös markkinoiden viestit. Markkinaehtoisuus on myös edellytys sille, että juanista tulisi USA:n dollarin tai euron kaltainen reservivaluutta, mitä Kiinassa toivotaan. Liittymisestä päättää käytännössä IMF marras-kuun kokouksessaan.

Venäjän taantuma on kesän aikana jälleen jyrkentynyt öljyn hinnan ja ruplan kurssin laskun myötä. Vienti vähentyi tammi-kesäkuussa 30 % ja tuonti 40 % edellisvuodesta. Jalostavan teollisuuden tuotanto vähentyi toisella neljänneksellä 7 % edellisvuodesta.

Suomen suhdannelaitoksissa arvioidaan meneillään oleva kehitys ennustettua heikommaksi ja kuluva vuosi voi hyvin jäädä miinukselle. Se olisi jo 4. taantumavuosi. Konkreettisia merkkejä elpymisestä ei ole, mutta optimistisuuttakin vielä löytyy. Tärkein on ehkä yleinen usko siihen, että Euroopan kasvu jossain vaiheessa heijastuu Suomenkin vientiin.

Tavaravienti polkee edelleen paikallaan tilastoissa, joiden tuoreimmat tiedot ulottuvat kesäkuuhun. Teknoliateollisuudessa on pientä nousua lähinnä autojen viennin kasvun myötä. Toukokuun vientiä kohotti laivoitimitus.

Tuotannon suhdannekuvaaja jatko kesäkuussa laskuaan ja kaupan kehityskin hiipui. Palkkasumma on kuitenkin säilyttänyt pienen kasvunsa, mikä tukee kulutusta ja palveluiden kysyntää. Kuinka kotimainen kysyntä on kesällä vetänyt, selviää tarkemmin vasta syyskuun loppupuolella kansantalouden tilinpidon tiedoista.

Teollisuuden tuotannossa kesäkuu oli hiukan parempi, mistä voi kiittää kulkuneuvojen ja paperin valmistusta. Muuten kehitys on ollut surkeaa.

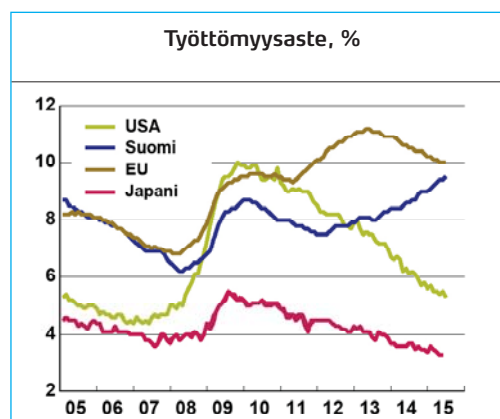
Teollisuuden tilaukset lisäänty-

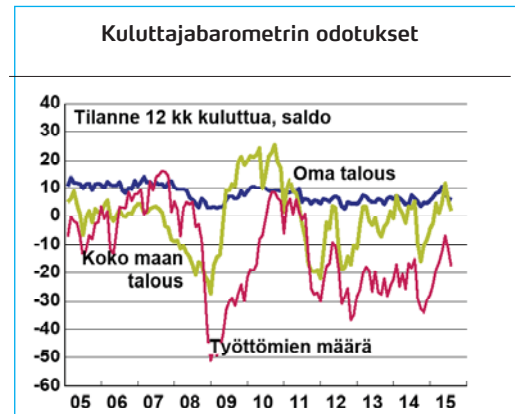
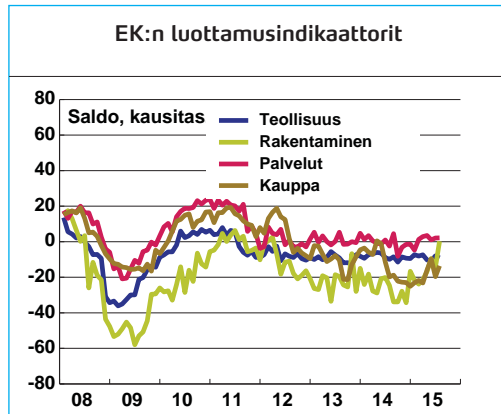
vät kesäkuussa yli 50 %, jossa suurin noste tuli telakkateollisuudesta. Tilauksien välitön vaikutus tuotantoon on vähäinen, sillä työ jakautuu usean vuoden ajalle. Myös paperiteollisuuden saamista tilauksissa on kysymys pitkistä tuotantopaketoista. Teollisuuden tilaukset ovat kuitenkin lisääntyneet jo pitkän aikaa, joten valmistusmäärienkin pitäisi vähitellen kohota.

Rakentamisessa on kesän kuluessa menty parempaan suuntaan, mikä näkyy mm. alan liikevaihtotiedoissa sekä suhdannekyselyissä. Vuokrien nopea kohoaminen pääkaupunkiseudulla ja kasvukeskuksissa kertoo edelleen vuolaista muuttovirroista. Omistusasuntojen hinnat ovat laskeneet melko vähän, sillä alhainen korkotaso ja lainarahoituksen helppo saata-

vuus ovat pitäneet yllä niidenkin kysyntää epävarmasta taloustilanteesta huolimatta. Asuntoja tarvitaan lisää. Tuoreimpien ennusteiden mukaan rakennustoiminnan volyymin kasvu voisi nousta ensi vuonna 3 prosenttiin, jolloin se olisi yllättäen yksi talouden vetureista.

Virallinen työttömyysaste kohosi kesäkuussa kausitasoitettuna lähes 10 prosentin tasolle. Virallisia työttömiä oli 280 tuhatta, minkä lisäksi niin sanottuja piilotyöttömiä oli 153 tuhatta. Työministeriön tilastoissa työttömiä oli kesäkuussa 369 tuhatta, joiden osuus työvoimasta kohoaa lähes 14 prosenttiin. Laaja työttömyys, jossa mukaan lasketaan myös työttömyyskoulutuksessa yms. olevat henkilöt, kohoaa 478 tuhanteen henkilöön.

EK:n Suhdannebarometri ei elokuussa antanut toivoa elpymisestä. Käytännössä tämä voi tarkoittaa sitä, että kuluvakin vuosi jäänee miinukselle. Vain rakentamisessa ja kiinteistöpalveluissa näkymät olivat myönteisempiä, vallitseva suhdannetilanne oli kaikilla toimialoilla huono. Rakentamisen luottamusindikaattori oli selvästi nousussa, palveluissa tilanne oli ennallaan ja muilla heikentynyt.

Kuluttajien luottamus väheni heinäkuussa. Luottamus alkoi heikentä keväällä, mitä ennen se oli noussut yhtäjaksoisesti viime vuoden lopusta lähtien. Kokonaisindeksin lisäksi heikentyivät oman ja koko maan talouden arviot sekä näkemykset työllisyydestä. Tasaisen hiipuvaan talouskehitykseen nähden kotitalouksien tunnelmat ovat vaihdelleet paljon.

Inflaatiolukema oli heinäkuussa edelleen alle nollan. Kuluttajahinnat alentuivat keskimäärin 0,2 % edellisvuoden heinäkuusta. Heikomman talouskehityksen myötä hienoinen deflaatio on Suomessa jatkunut, vaikka euroalueella hinnat ovat vähitellen alkaneet kohota. Euroalueen inflaatio oli heinäkuussa 0,2 %. Suomessa inflaatiota ovat alentaneet mm. polttonesteiden ja elintarvikkeiden hintojen sekä korkojen lasku. Vaikka hin-

nat ovat keskimäärin laskeneet, kyse on pikemmin yksittäisten ryhmien kuin kaikkien hintojen laskusta. Elintarvikkeiden hintojen alenemiseen on vaikuttanut tiukka kilpailutilanne.

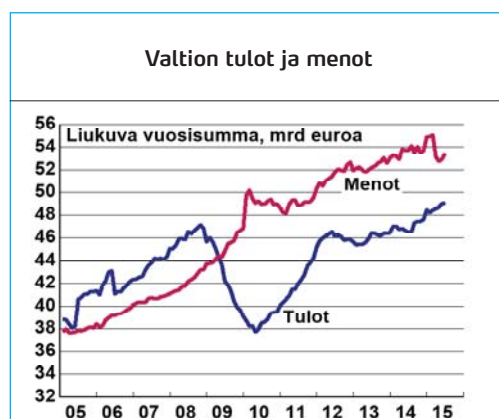
Julkisen talouden alijäämä on Suomessa ylittänyt euromaille sallitut rajat ja julkinen velkakin tulee ylittämään 60 % rajan. EU:n komissio kuitenkin arvioi, että alijäämä painuu sopeutustoimien ansiosta v. 2016 alle kolmen prosentin ja Suomi välttyy näin liiallisen ylijäämän menettelyltä.

Julkisten tulojen ja menojen erotus on tuoreimmista tilastotiedoissa kaventunut selvästi. Kyse on kuitenkin menojen laskennan teknisestä muutoksesta. Alijäämät supistuvat

todellisuudessa paljon hitaammin. Valtionvarainministeri Stubbin mukaan velaksi eläminen loppuisi kuuden vuoden sisällä.

Valtion budjettiehdotuksen loppusumma 53,9 mrd vuodelle 2016 on noin miljardin kuluvaan vuoden budjettia pienempi. Säästöillä alennetaan mm. kehitysyhteistyö- ja koulutusmenoja sekä sairaanhoitokorvauksia.

Selvitysmies Juhani Salonius kertoo mahdollisen yhteiskuntasopimuksen asialistasta ja aikataulusta 21. elokuuta. Hankkeen avulla pyritään parantamaan Suomen hintakilpailukykyä noin 5 prosentilla. Hanke olisi saata-va maaliin, sillä ero esim. Saksaan ja Ruotsiin on venähtänyt suureksi.

Pörssikurssit kohosivat Euroopassa nopeasti EKP:n aloittaessa maaliskuussa rahamääräisen elvytyksensä. Epävarmuus rahamarkkinoilla ja pörseissä on lisääntynyt, mutta pörssikurssit ovat edelleen korkealla. Ensisijaisesti oli tarkoitus taltuttaa negatiivisia korkoja ja deflaatiota, mikä näyttää onnistuneen.

Suurin epävarmuutta lietsova seikka on nyt Kiinan ja sitä myötä koko maailmankin talouskehitys. Pörssien kehitystä on pönnittänyt runsas rahan tarjonta, mutta taustalla on vaikuttanut myös Aasian kasvu, josta Kiinan osuudeksi on arvioitu 40 prosenttia.

Kiinan kasvun lähteenä on ollut ulkomaankauppa, mistä riippuvaisuutta maa on yrittänyt vähentää kotimaisen kysynnällä. Juanin devalvaatioiden pelätään olevan alkusysäys valuuttasodalle. Korkea kurssitaso ja epävarmuus maailmankaupan suunnasta jarruttanevat tulevaa kurssikehitystä.

Kiina on Suomelle paitsi merkittävä vientimaa, mutta myös merkittävä suomalaisten konsernien suorien sijoitusten kohdema. Siten riippuvuus Kiinan markkinoista arvioidaan meillä suureksi.

Helsingin pörssin OMX Helsinki-indeksiä dominoivat yksittäiset osakkeet ja kehitys on jäänyt sen vuoksi nyt heikommaksi. Osakepainorajoitetun OMX Helsinki CAP:in nousu on ollut nopeampaa. Myös suomalaisissa osakkeissa kansainvälisesti korkeat osingot tasoittavat tuottovertailua. Kun ne otetaan huomioon, kehitys ei juuri poikkea muista.

Suhdannelaitosten kasvuennusteet ovat enimmäkseen liian korkeita. Heikoimmat ennusteet ovat nollassa, mutta kehitys voi hyvin mennä sen alle. Nimenomaan viennin kasvua on yliarvioitu. Palvelut ja rakentaminen voivat ehkä yllättää ja pitää kotimarkkinoita pinnalla. Kohtalaisena säilynyt ostovoima ja pankkien lyhenysvapaat ehkä riittävät tähän.

Keskeiset ennusteluvut

Ennakkoluvut 2014 Tilastokeskus / Ennusteet, Suomen Pankki: Talouden näkymät, kesäkuu 2015

	Vuosisuutos, %			
	2014*	2015**	2016**	2017**
Bkt, volyyymi.....	-0,4	0,2	1,2	1,6
Vienti, volyyymi.....	-0,7	0,6	3,3	4,0
Tuonti, volyyymi.....	0	-0,4	2,5	3,4
Yksityinen kulutus, volyyymi.....	0,5	0,2	0,4	0,7
Yksityiset investoinnit, volyyymi....	-3,9	-2,5	2,7	2,2
Kuluttajahinnat.....	1,0	0,1	1,1	1,4
Ansiotasoindeksi.....	1,4	1,1	1,2	1,5

Tasot ja asteet

Työttömyysaste, %.....	8,7	9,1	8,9	8,6
Työllisyysaste, %	68,3	68,2	68,6	69,2
Vaihtotase, Mrd €.....	-2,3	-2,2	-1,7	-1,3
Jul.yhteisöjen jäämä, % BKT:sta	-3,2	-3,1	-3,1	-3,0

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
Puh. 09 4202 2603
etunimi.sukunimi@ek.fi